

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 εισήχθη
ένα νέο σύστημα σχεδιασμού,
εκτέλεσης και
λογιστικής αποτύπωσης της διαχείριση των δημοσίων οικονομικών
και σχετίζεται

με τον τρόπο που η **Κεντρική Διοίκηση**, η **Τοπική Αυτοδιοίκηση** και τα **άλλα δημόσια νομικά πρόσωπα**, διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους (τόσο τα **έσοδα** όσο και τις **δαπάνες**) και τις άμεσες-βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις των πόρων αυτών στην οικονομία ή στην κοινωνία.

Αφορά τη διαδικασία όσο και τα αποτελέσματα.

Η ιδέα που διατρέχει τις μεταρρυθμίσεις αυτές είναι απλή:

- ❖ η δημόσια δαπάνη πρέπει να εξυπηρετεί συγκεκριμένους στόχους δημοσίου συμφέροντος
- ❖ η αποτελεσματικότητά της πρέπει να μετριέται

ώστε η ηγεσία,

(τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο δημόσιων νομικών προσώπων και Ο.Τ.Α.)

αν κάτι δεν πάει καλά, να ενημερώνεται επαρκώς και να λαμβάνει εγκαίρως τις δέουσες αποφάσεις.

Οι επικεφαλές κάθε δημόσιου φορέα οφείλουν να προετοιμάζουν, πριν από κάθε οικονομικό έτος, ένα πρόγραμμα εργασίας

όπου τίθενται

- οι στόχοι
- παρουσιάζονται τα μέσα που διατίθενται
- καθώς και οι δείκτες επιτυχίας των στόχων,

στο τέλος δε του οικονομικού έτους αποδίδοντας λογοδοσία, να εκδώσουν μια έκθεση της προηγηθείσας ετήσιας δραστηριότητάς τους όπου θα καταγράψουν τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους όπως προκύπτουν από τη σύγκριση με ό,τι είχε προβλεφθεί

Τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης (καλή διακυβέρνηση):

- Προϋπολογισμός προγραμμάτων-επιδόσεων
- Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
- Λογοδοσία

Άρθρο 169 ν.4270/2014 (Α'143)

Εξωτερικός έλεγχος

[άρθρο 3(1) Οδηγίας 2011/85/ΕΕ]

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και λογαριασμών, καθώς και των συστημάτων λογιστικών και δημοσιονομικών αναφορών κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου και των εσωτερικών δικλίδων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Από το 2020, για λόγους

- διαφάνειας,
- εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών,
- αλλά και για παιδευτικούς λόγους (με κύριους αποδέκτες τους ελεγχόμενους φορείς)
- ☐ με την ΦΓ8/28662/2020 (φ. 2424/18.6.2020, Β') κανονιστική απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου «Ορισμός Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου»,
- ☐ και το συνοδεύον αυτή κείμενο 284 σελίδων αποτυπώθηκε η αντίληψη του Ανωτάτου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου αναφορικά
 - με το περιεχόμενο του εσωτερικού ελέγχου
 - και τα όργανα άσκησης

(συνέχεια)

ενώ

☐ με την κανονιστική απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ΦΓ8/55081/2020 (φ. 4938/9.11.2020)

καθορίστηκε η

«Διαδικασία Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο της ύπαρξης, της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία».

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
- ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

[Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου | ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ \(elsyn.gr\)](http://elsyn.gr)

Στοιχεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, κατά το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει:

α) τον Ενδογενή ή Εσωτερικό Έλεγχο (control),

β) τον Εσωτερικό Ελεγκτή (internal auditor), ή τη Μονάδα εσωτερικού ελέγχου και

γ) την Επιτροπή Διασφάλισης της Ανεξαρτησίας του Εσωτερικού Ελεγκτή (audit committee) ή Επιτροπή Ελέγχου.

A) Ο Ενδογενής Έλεγχος

Ο Ενδογενής Έλεγχος αποβλέπει στον εντοπισμό των δημοσιονομικών κινδύνων που ελλοχεύουν σε κάθε φάση της δημοσιονομικής διαδικασίας και στη θέσπιση κατάλληλων και αποτελεσματικών δικλίδων για την αντιμετώπισή τους.

Σε κάθε μια από τις φάσεις που συνθέτουν τις επιμέρους διαδικασίες διενέργειας δαπάνης (ανάληψης υποχρέωσης, εκκαθάρισης δαπάνης και εντολής πληρωμής, ταμειακής διαχείρισης, αποθήκης και λογιστικής αποτύπωσης) ενσωματώνεται μία σειρά ενεργειών ελέγχου (Ενδογενής Έλεγχος).

Οι επιμέρους δημοσιονομικές διαδικασίες περιγράφονται σε πίνακες

Σε κάθε πίνακα περιλαμβάνονται στήλες στις οποίες καταγράφονται

- Σε μια πρώτη στήλη, που φέρει τον τίτλο της κάθε διαδικασίας, οι ενέργειες προς παραγωγή πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, δηλαδή τα διάφορα στάδια ροής των εργασιών με περιγραφή της εσωτερικής διαδικασίας που ακολουθείται κάθε φορά.
- Σε μία δεύτερη στήλη με τίτλο «Κίνδυνοι», εντοπίζονται οι παρεκκλίσεις από τη νομιμότητα και κανονικότητα που πιθανολογούνται για την οικεία ενέργεια (χρησιμοποιούνται κόκκινα στοιχεία),
- Σε μια τρίτη στήλη με τίτλο «Εσωτερικές Δικλίδες, χειρωνακτικές/αυτοματοποιημένες/μικτές» αναφέρονται οι διαδικασίες πρόληψης και αποτροπής των κινδύνων (χρησιμοποιούνται πράσινα στοιχεία), με παράλληλη αναφορά του υπεύθυνου της εσωτερικής δικλίδας

Οι πίνακες της προηγούμενης παραγράφου συντάσσονται, τηρούνται και τροποποιούνται με ευθύνη του δημοσιονομικώς υπευθύνου κάθε επιμέρους διαδικασίας

B) Ο Εσωτερικός Ελεγκτής (internal auditor) ή η Μονάδα εσωτερικού ελέγχου :

- ❖ επισκοπεί αδιάκοπα τη λειτουργία του Ενδογενούς Ελέγχου προς τον σκοπό της διαπίστωσης των αδυναμιών του και της διατύπωσης σχετικών συστάσεων προς τους δημοσιονομικούς υπεύθυνους
- ❖ σχηματίζει αυτοτελή, ανεξάρτητη εκτίμηση περί των δημοσιονομικών κινδύνων κάθε διαδικασίας με δημοσιονομικές συνέπειες,
- ❖ και με βάση την εκτίμησή του αυτή διαμορφώνει άποψη την καταλληλότητα των δικλίδων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των διαπιστωθέντων από αυτόν κινδύνων
- ❖ συγκρίνει τις δικές του εκτιμήσεις περί των κινδύνων και των αναγκαίων δικλίδων με ό,τι εφαρμόζεται στον Ενδογενή Έλεγχο,
- ❖ διατυπώνει συστάσεις στηριζόμενες στις αποκλίσεις που τυχόν έχει εντοπίσει.
- ❖ μπορεί να προγραμματίζει και εκτελεί στοχευμένους ελέγχους.

συνέχεια

❖ διατυπώνει μη δεσμευτική γνώμη περί αποφυγής κινδύνων ή περί ανάληψης διορθωτικών ενεργειών για την αντιμετώπιση αδυναμιών του Ενδογενούς Ελέγχου, όταν η γνώμη αυτή ζητείται από τους δημοσιονομικούς υπεύθυνους. Κατά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ο Εσωτερικός Ελεγκτής διατηρεί την ανεξαρτησία του.

Αν λειτουργεί συμβουλευτικά, την τελική απόφαση και την ευθύνη έχουν οι αρμόδιοι υπεύθυνοι του Ενδογενούς Ελέγχου.

Γ) Η Επιτροπή Διασφάλισης της Ανεξαρτησίας του Εσωτερικού Ελεγκτή

- ❖ είναι τριμελής ή πενταμελής
- ❖ παρακολουθεί την εφαρμογή των συστάσεων του Εσωτερικού Ελεγκτή και των ενεργειών που αναλαμβάνονται για τον σκοπό αυτό,
- ❖ θέτει υπόψη του συλλογικού οργάνου διοίκησης ή του επικεφαλής του φορέα κάθε ζήτημα που κρίνει ότι είναι αναγκαίο να τεθεί, σχετικά με τα καθήκοντα του Εσωτερικού Ελεγκτή,
- ❖ προτείνει τυχόν ενέργειες και μέτρα που πρέπει να ληφθούν,
- ❖ λαμβάνει θέση σε τυχόν διαφωνία που ανακύπτει μεταξύ του Εσωτερικού Ελεγκτή και των δημοσιονομικώς υπευθύνων, όσον αφορά τις αδυναμίες του Ενδογενούς Ελέγχου, τα συναφή ευρήματα και τις συστάσεις,

- ❖ αίρει διαφωνίες μεταξύ του Εσωτερικού Ελεγκτή και των δημοσιονομικών υπευθύνων, ύστερα από αίτημα ενός από αυτούς ή αυτεπάγγελτα,
- ❖ ενημερώνεται για τον σχεδιασμό κάθε ελεγκτικού έργου του Εσωτερικού Ελεγκτή, μέσω της κοινοποίησης σε αυτήν των Υπομνημάτων Σχεδιασμού Ελέγχου, καθώς και για τυχόν αλλαγές.

Η διεθνής εμπειρία

έχει καταδείξει

ότι η εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης
έχει οδηγήσει

στον μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης μέσω του ελέγχου

Ευχαριστώ για την προσοχή σας